



CRISTIANISME AL SEGLE XXI

Circular 29

Octubre 2009

INTRODUCCIÓ

Aquesta circular s'ha decidit editar després de l'acord de la Junta Directiva de l'Associació que ha tingut lloc el dia 13 d'aquest mes, per fer arribar a tots els socis amb l'antelació que exigeixen els Estatuts la convocatòria de l'Assemblea anual ordinària, anticipar un resum de la memòria que se sotmetrà a l'aprovació de l'Assemblea, recordar la immediata celebració del VI Congrés de l'Associació, i informar, com de costum, de les activitats que ja ara tenim projectades portar a terme o participar en un futur immediat. Per tant, insistim que amb la tramesa de la circular donem per complimentada la formalitat estatutària de trametre la convocatòria, amb el desig per part nostra de poder-nos-hi trobar el màxim possible de socis i acollir nosaltres tota mena de suggeriments pel millor funcionament de l'Associació.

CONVOCATÒRIA ASSEMBLEA 2009

Per acord de la Junta Directiva de 13 de setembre de 2009, es convoca l'Assemblea ordinària de "CRISTIANISME AL SEGLE XXI" a celebrar el proper dia 27 de novembre, a les set de la tarda, a la sala Joan XXIII de la "Institució Cultural del CIC", Via Augusta, 205, amb el següent ordre del dia:

1. Lectura i aprovació, d'acordar-se, de l'acta de l'Assemblea anual de l'exercici anterior.
2. Lectura i aprovació, també si s'escau, de la memòria anual i del curs.
3. Presentació dels comptes del curs 2008-2009, i del pressupost de l'actual, i aprovació d'ambdós, si es considera escaient.
4. Cessament i nomenament de càrrecs de la Junta Directiva.
5. Informació i possibles acords sobre activitats futures.
6. Precs i preguntes (torn obert de paraules).



Recordem que l'acta i demés documentació relativa als temes que se sotmeten a decisió d'aquesta Assemblea, d'acord amb l'art. 11 dels estatuts, estaran a disposició de les persones sòcies en el local social, cinc dies abans de la data fixada per l'Assemblea (per concretar hora podeu fer-ho per mitjà del telèfon de l'Associació: 634 84 69 87), i que per ser admesa qualsevol candidatura, cal donar compliment al que disposen els dos darrers paràgrafs de l'art. 13 dels Estatuts. A aquests efectes, es deixa constància que actualment el número d'associats és de 404.

CONFERÈNCIA

Enguany hem previst, per abans de tractar els temes de l'ordre del dia de l'Assemblea, a l'hora i lloc indicats en la convocatòria, que **Pere Codina, claretià, ens parli sobre la imposició del catecisme promulgat per la Conferència Episcopal Espanyola i assumit pels bisbes de Catalunya sense cap consideració a les experiències estudiades i viscudes aquí.**

MEMÒRIA CURS ANTERIOR

Transcrivim tot seguit una síntesi de la memòria que serà presentada per la Junta Directiva de l'Associació a la propera Assemblea per la seva aprovació:

Setembre 2008.- Ens adherim al “Manifest per la laïcitat” elaborat per “Redes Cristianas”, associació de la que en som membres, col·laborant activament en la recerca d'adhesions.

Desembre 2008.- Tres activitats varem celebrar el dia 4 d'aquest mes: l'**assemblea ordinària de l'Associació** amb els temes convencionals més l'adaptació dels estatuts per adaptar-los a la llei vigent i nous nomenaments de càrrecs a la Junta Directiva, la redacció i aprovació del nostre “**Manifest sobre la crisi econòmica**” i la presentació del llibre “**Els acords concordataris entre Espanya i la Santa Seu**”, de Santiago J. Castellà i Surribas.

Maig 2009.- Participem en el III Congrés Catalanista amb l'organització el 23 de maig d'una jornada, a Manresa, dins l'àmbit “Societat i Valors” sobre el tema “LES CONFESSIONS RELIGIOSES”. En la circular número 28 en donem informació.

Maig 2009.- Ens adherim a la crida mundial a favor de la infància. Trobareu el text complet en l'annex II d'aquesta circular.

Juny 2009.- Ens adherim a l'escrit de Frederic Bassó sobre el nou catecisme per als infants editat per la Conferència Episcopal Espanyola, que transcrivim en aquesta circular (annex I).

Juliol 2009.- Assistim a la sessió del Ple del Parlament de Catalunya, que tingué lloc el dia 15, en la que es va aprovar la llei de Centres de Culte.



Agost 2009.- Dins els actes de la XLI edició de la Universitat Catalana d'Estiu (UCE), a Praga del Conflent, hi aportem dues ponències, el contingut de les quals trobareu més endavant en aquesta mateixa circular.

EL PROPER CONGRÉS

Tots els socis heu d'haver rebut a hores d'ara el quadríptic informatiu del **VI Congrés de Cristianisme al Segle XXI**, que tindrà lloc els dies 14-15 de novembre de 2009 al Col·legi Sant Ignasi, de Sarrià, per tractar el tema **LLIBERTAT RELIGIOSA EN UN ESTAT LAIC** i del que en vàrem informar a bastament en la darrera circular i en el nostre web.

Si no heu rebut el quadríptic o en preciseu més exemplars per fer-los arribar a familiars, amics i coneguts que considereu poden estar interessats en el tema, no dubteu en demanar-nos-en els exemplars que considereu podeu necessitar, i us els farem arribar on ens digueu.

ESPAI OBERT

Els amics d'ESPAI OBERT, col·lectiu vinculat a Cristianisme Segle XXI a través del Centre Eiximenis, ens feren arribar en el seu dia la programació de les trobades per aquest curs, centrades sobre els diferents aspectes de la crisi global en què estem immersos amb el títol "LA CRISI, una oportunitat de canvi".

El passat dia 10 d'octubre tingué lloc la primera, a càrrec de Josep Maria Terricabras catedràtic de filosofia a la UdG: "La crisi com experiència crítica: ciutadans o súbdits?, hi ha lloc per a peregrins i forasters?, ressaltant la dimensió personal i política de la crisi com a oportunitat. Aprofitem aquesta circular per recordar-vos els temes i presentadors de les restants trobades d'aquest curs:

El 28 de novembre, Joan Botam, President del "Centre Ecumènic de Catalunya": crisi i perspectives de canvi a l'Església, "Nou model d'Església"

El 9 de gener, Carles Comas, professor honorari d'ESADE: "Una economia al servei de tothom". El 27 de febrer, David Jou: la crisi ecològica, "Respecte a la naturalesa".

El 27 de febrer, David Jou, catedràtic de física a la UAB, i poeta: "El respecte a la naturalesa"

El 17 d'abril, Teresa Guardans, Dra. Humanitats, professora CETR: "L'educació davant el nou escenari".

Finalment el 29 de maig, Francisco Fernández Buey, catedràtic Filosofia Moral UPF: "Valors emergents".

Des de Cristianisme Segle XXI us invitem a assistir-hi.



FORUM CATALÀ DE TEOLOGIA I ALLIBERAMENT

Un grup de persones, que té en comú el sentit de la Transcendència i el refús al model de societat que segrega i margina les majories convoca pel proper mes de gener, dins del marc del II Fòrum Social Català, un Fòrum català de Teologia i Alliberament. Segle XXI s'ha apuntat a participar-hi. Entre els signants del manifest convocant es troben, entre d'altres, els membres de la nostra directiva Joan Botam, Jaume Botey, Joel Cortés, Casimir Martí i Ramon M^a Nogués. El Fòrum s'anirà desenvolupant gràcies a una xarxa social interactiva i es preveu una trobada final els dies 23 i 24 de gener de 2010. Podeu cercar més informació al web <teologiaialliberament.ning.com> i l'adreça electrònica i telèfon respectivament son: forum.catala@gmail.com i 658096860.

ASSEMBLEA DE “REDES CRISTIANAS”

“REDES CRISTIANAS”, el col·lectiu de grups i comunitats cristianes de tot l'estat, del qual Cristianisme Segle XXI en forma part, va celebrar la seva II Assemblea els passats dies 10 i 11 d'octubre, dissabte i diumenge, a Bilbao, sota el lema *Alternativas solidarias en la crisis.*, en la que hi vàrem estar representats per Jaume Botey, membre de la Junta Directiva d'ambdues associacions, qui va presentar un taller sobre el tema del nostre VI congrés: “*Llibertat religiosa en un estat laic*”, que tingué molt èxit, tant pel nombre de participants en el taller, com per l'interès que va suscitar el tema plantejat.

En aquesta Assemblea fou reelegit membre de la Junta Coordinadora de l'Associació en Jaume Botey, representant allà de CRISTIANISME AL SEGLE XXI.

UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU (UCE)

Tal com ja vàrem anunciar en l'anterior circular, la nostra Associació va participar en la XLI edició de la Universitat Catalana d'Estiu a Prada del Conflent, el dia 18 d'agost, on hi vàrem fer “CRISTIANISME AL SEGLE XXI” la presentació de les dues ponències següents:

1. Els mitjans de comunicació i el problema religiós en un estat laic.

L'exposició del Dr. Albert Sáez, president de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais de la Generalitat de Catalunya, va girar entorn de quatre eixos:

- 1) Laïcitat i laïcisme.



- 2) Pluralitat i pluralisme.
- 3) Paper de l'estat en relació al pluralisme i a la laïcitat.
- 4) Mitjans de comunicació com servei públic i essencial.

Entre confessionalitat, laïcitat i laïcisme, afirma que procedeix la laïcitat de l'Estat, que, enfront el laïcisme que pretén eradicar la religió de la vida de les persones o recloure el que és religiós a l'esfera de l'estrictament privat, comporta garantir la separació entre l'Estat i les religions o confessions, la llibertat religiosa i de consciència, la consideració positiva de la dimensió religiosa i de les religions per les persones i la societat, i l'establiment de cooperació amistosa entre les religions i l'Estat. Referint-se a les arrels cristianes de Catalunya, afirma que parlar d'elles és parlar científicament i no és fer proselitisme.

La pluralitat reconeix que som diferents, i respecta les diferències. El pluralisme, en canvi, fa de la diferència un fet de separació. El pluralisme és equiparable al multiculturalisme, que ens diu que hem de viure uns al costat dels altres, però sense arribar a la convivència. Definites així un i altre, afirma que l'Estat ha de defensar la pluralitat, però no el pluralisme, que, en definitiva, promou la disgregació de la societat. Laïcitat i el pluralisme els considera, dins l'Estat espanyol, bastant reeixits en els àmbits educatiu i sanitari, menys ben solucionats en els serveis socials, i molt mal resolts en els mitjans de comunicació. Els mitjans de comunicació, en tant que són un servei públic i essencial, han de garantir que tothom es pugui expressar lliurement. El fet religiós s'ha de poder expressar, i s'ha de poder expressar en totes les experiències religioses. Ningú no es pot quedar fora de l'espai públic, ni hi poden haver monopolis.

I això només és possible si els mitjans de comunicació són considerats serveis públics i essencials que ha de garantir l'estat amb la força de les institucions democràtiques.

2. “Pluralisme religiós més enllà dels mitjans de comunicació”, a càrrec de Francesc Romeu, sacerdot i periodista.

Planteja el ponent que per tal que les tradicions religioses formin part de la realitat mediàtica, que s'ha de perdre la por als continguts doctrinals, que cal assumir la tolerància, és a dir que tothom pugui dir el que vulgui mentre no faci mal a ningú, i que s'ha d'assumir que el pluralisme religiós no ha de ser un problema sinó una font d'enriquiment per tothom, tenint en compte que totes les religions porten una part de veritat.

Partint d'aquests principis, proposa sengles llistes de coses a fer i actituds a tenir els mitjans de comunicació i les tradicions religioses, deixant ben clar que tant l'una com l'altra de les esmentades llistes és enunciativa però no limitativa del que correspon a cadascú.

Així, suggereix pel que fa als mitjans:

1. Evitar el simplisme, i exigir un nivell més elevat de formació religiosa als informadors.
2. Sincretisme: evitar que tota religió es consideri igual. Cadascuna és síntesi d'elements culturals i religiosos d'origen diferent que experimenten una reinterpretació.
3. Descobrir les riqueses de les religions, més que no pas les seves misèries.



4. Cal que els mitjans es plantegin la distinció entre religió i cultura.
5. Cal vèncer els prejudicis sobre qualsevol condició religiosa, i demanar coneixement, no reconeixement, de la religió.
6. Interès periodístic del fet religiós amb criteris d'objectivitat.
7. Connectar amb els sectors més dialogants de les tradicions religioses.

I pel que respecta a les tradicions religioses:

1. Reconèixer el que les uneix, més que no el que les separa.. Passar de l'ecumenisme al diàleg interreligiós.
2. Adaptar-se els formats, sense que el canvi dels formats afecti als continguts.
3. Crear una aliança de les creences religioses.
4. Evitar parlar de veritats úniques i excloents, ja que tota tradició religiosa té llavors de veritat.
5. Tenir present que les tres tradicions religioses monoteistes més presents entre nosaltres (cristianisme, judaisme i islam) són filles d'una revelació.
6. Crear opinió pública dintre de cada religió, ja que el pluralisme està dintre de cada religió.
7. Creure en els testimonis, ja que arriben i entren pels mitjans de comunicació.
8. Dialogar amb els agnòstics i ateus. L'agnosticisme demana que s'entenguin les esglésies per poder tenir amb qui dialogar.
9. Cal evitar una visió totalitària dels mitjans de comunicació
10. Evitar l'adoctrinament i la propaganda.
11. Evita sacralitzar el silenci per defensar el misteri.
12. Preocupar-se més per la imatge que donen les tradicions religioses.

EL NOU CATECISME PER ALS INFANTS EDITAT PER LA CEE



L'actitud dels bisbes de Catalunya amb motiu de l'edició per la Conferència Episcopal Espanyola d'un nou catecisme per als infants, ens va motivar a reflexionar-hi en la Junta Directiva de la nostra Associació. Les deliberacions sobre aquest tema ens varen portar a demanar a Frederic Bassó, llicenciat en teologia, destacat formador de catequistes i autor amb èxit de gran nombre de materials per a la catequesi l'informe al que s'ha adherit la Directiva, i que trobareu en els annexes a aquesta circular (annex 1)

CRIDA MUNDIAL A FAVOR DE LA INFÀNCIA

Amb motiu del vintè aniversari de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant, el Bureau International Catholique de l'Enfance (BICE) va promoure l'any passat una àmplia consulta sobre la situació de la infància al món, constituint grups d'experts a Àfrica, Amèrica Llatina, Àsia i Europa. Els informes que en van resultar foren presentats a París, seu del BICE, el 4 de juny del 2008; i han servit de base per preparar la Crida, proclamada solemnement el proppassat 4 de juny, al Palau de Nacions de Ginebra.

Tal com ja dèiem en la darrera circular, us convidàvem a adherir-vos-hi a títol personal. Per major informació, us transcrivim en l'annex II d'aquesta circular el text d'aquesta crida.

PAGINA WEB

En relació al nostre web (www.cristianismexxi.cat), podem comunicar-vos que des de novembre de l'any passat, fins el 15 d'octubre s'hi ha accedit amb 2181 visites, que han consultat 6137 pàgines, i en les darreres 24 hores, amb referència al 15 d'octubre, hi ha hagut 13 visites i 40 pàgines visitades.

TELÈFON I ADREÇA ELECTRÒNICA

Cal recordar que l'associació, des de fa uns mesos, disposa de un nou número de telèfon, que és **634.84.69.87**, des del que sereu atesos directament o a través del contestador. Igualment, podeu posar-vos en contacte amb l'associació a través de la nostra adreça electrònica **cristianismexxi@cristianisme.cat**



CRISTIANISME AL SEGLE XXI

Circular 29

ANNEXES

I

EL NOU CATECISME PER A INFANTS EDITAT PER LA CEE

Canvi de rumb a l'Església de Catalunya? Els camins de l'Esperit.

Ja és plenament conegut per tothom, que la **Conferència Episcopal Espanyola** ha editat i solemnement presentat i imposat un nou catecisme per als infants de totes les diòcesis d'Espanya. Els bisbes de les diòcesis catalanes s'han afanyat a fer-ne la traducció al català per a ser utilitzat a les seves respectives diòcesis.

La cosa, en si mateixa, no tindria cap especial interès ni significació. Es podria mirar com una acció normal de govern pastoral, en relació a una qüestió que es ben bé de la competència dels bisbes. Però es donen unes circumstàncies que fan que tot aquest afer, esdevingui per a les diòcesis catalanes, una situació penosa, desconcertant i polèmica. Cal fer una mica d'història recent, per fer-se'n càrrec.

Des del **Concili Vaticà II** (1962-65) i de la publicació del **Directori General per a la Catequesi** (1972) es va generar a totes les diòcesis catalanes un moviment de renovació catequètica que inspirat i alimentat pel Directori va generar una reflexió i un notable esforç de producció de material pedagògic catequètic de cara als infants.

Per promoure i orientar tot aquest treball, l'any 1984 es va crear el **Secretariat interdiocesà de Catequesi de Catalunya** (S.I.C) que va editar un llibret que els bisbes catalans van encarregar a un competent equip de teòlegs i que es titula **Fons bàsic per als catecismes de les diòcesis catalanes**.

En totes les diòcesis es van formar equips que van esmerçar energies, il·lusió i saber en confeccionar material catequètic acomodat als infants. L'Editorial Claret va oferir un gran servei en tot això.

L'any 1987, el Cardenal Dr. Jubany arquebisbe de Barcelona va erigir la fundació canònica **Formació cristiana permanent Mossèn Manuel Bonet**, per a què organitzés un **Servei de Catequesi**, com a instrument per a reflexionar experimentar i publicar mitjans pedagògics i didàctics de cara a fornir instruments per a totes les activitats catequètiques de totes les edats i condicions. La influència del Servei es va estendre per totes les diòcesis de Catalunya.



El curs 1993-94 es va celebrar el **Congrés de catequesi de les diòcesis de Catalunya i les Illes Balears**. Les reflexions del Congrés van unificar molt els criteris i crear una consciència de treball de conjunt,

L'any 1995 va tenir lloc el **Concili Provincial Tarraconense**, en el que solemnement es va proclamar : El Concili Provincial Tarraconense valora les constatacions i propostes del 1r Congrés de Catequesi de Catalunya i les Illes i d'una manera especial fa seva la proposta primera del Congrés esmentat, que demana la creació d'un **Projecte global de catequesi per a les diòcesis de Catalunya**. Aquest Projecte Global va ser elaborat i editat pel Secretariat Interdiocesà de Catequesi el juliol de l'any 2000.

En les bases eclesials de Catalunya es vivia amb entusiasme i il·lusió tot aquest moviment amb les normals dificultats, però amb molta creativitat.

Però han esdevingut temps nous, no pas millors. L'any 1990 havia estat nomenat arquebisbe de Barcelona el valencià Ricard Maria Carles. Mentre s'anava caminant dintre l'ambient entusiasta del Concili provincial s'anaven notant alguns símptomes inquietants. El més greu, encara que no fos el més espectacular, era l'estranya tardança en produir-se a Roma l'aprovació dels treballs del Concili Provincial. D'on venien les pressions?

Mentrestant, i per no sortir del nostre tema, de manera secreta s'anava preparant l'edició d'un catecisme per als infants, únic i normatiu per a totes les diòcesis d'Espanya . Es va decidir per la traducció d'un catecisme italià.

Sota la presidència del nou bisbe de Tortosa Dr. Salinas, el S.I.C va preparar la traducció i edició catalana del catecisme italià.

I el Cardenal Carles en data del 14 de Juny de 1999 enviava a totes les parròquies una carta en la que deia : ... El primer llibre d'aquest nou material podrà ser presentat en l'Escola d'Estiu... Consta de dos volums, que a partir d'ara, seran els utilitzats per als dos primers anys de catequesi dels infants de les nostres diòcesis. Us ho comuniquem, perquè tingueu coneixement d'aquesta decisió que hem considerat oportuna...

Com es lògic, aquesta imposició va suscitar moltes reserves. Ningú discutia el dret dels bisbes a proposar com a normatiu un text doctrinal acomodat a cada edat. Però imposar com a únic per a tot Catalunya, uns llibres, que concretaven, fins a detalls minuciosos els exercicis pedagògics, manifestava massa una voluntat de total unificació, i control, matant tota creativitat. Ja no es tractava pròpiament d'un Catecisme.

A l'any 1984 , en la presentació del llibret Fons Bàsic per als catecismes de les diòcesis catalanes, el bisbe de Girona Dr. Jaume Camprodon, bisbe-delegat per a la catequesi deia: ... El cànon 775 atribueix a cada un dels bisbes diocesans la facultat de dictar normes sobre la catequesi i procurar que hom disposi d'instruments aptes, àdhuc editant un catecisme. Els bisbes de Catalunya, personalment i, també, d'una manera solidaria han cregut que el Fons Bàsic, és un esglaó necessari vers la publicació dels catecismes a



elaborar d'acord amb les peculiaritats culturals i pastorals de les diòcesis de Catalunya...

Quin esperit i quin estil tan diferent! Com hem remarcat, aquest estil va promoure entusiasme i creativitat. El nou estil ha provocat desencís i polèmica. De fet el nou catecisme italià no va assolir veritable implantació. I la solució que hi posen els bisbes espanyols és imposar-ne un altre per a totes les diòcesis d'Espanya. La notícia va ser donada amb tota la solemnitat mediàtica el 7 d'abril del 2009.

En la ressenya que el periodista Oriol Domingo fa a la Vanguardia del 5 de Juliol informa que es tracta d'una reelaboració d'un catecisme publicat amb el mateix títol: JESÚS ES EL SEÑOR, l'any 1982. Al juliol del 2009, els bisbes catalans ens imposen la versió catalana. No és difícil adonar-se que estem davant d'un canvi de rumb.

En tota aquesta història destaquen dues qüestions que cal distingir curosament:

La primera és de tipus pròpiament catequètic. Com veiem, es tracta d'imposar uns instruments pastorals a unes comunitats eclesials summament actives i que han mostrat una capacitat i un interès constant, eficaç i solvent, en comunió activa i pacífica amb els seus responsables eclesials immediats a tots els nivells, fins als més alts en el camp diocesà. I dient això, encara no diem res sobre el contingut d'aquest nou catecisme.

En la ressenya que Oriol Domingo fa a La Vanguardia del 5 de juliol, cita unes reflexions del claretià Pere Codina en les que tracta aquest aspecte del contingut del catecisme. Segons ell, no obté pas bona nota, si es judica en relació al Concili, al Directori, al Fons Bàsic i al Congrés de catequesi. **Aquesta qüestió tot i ser la més important, no és la que ens ocupa aquí en primer lloc.**

L'altra qüestió és de tipus eclesiàstic, però de profundes ressonàncies eclesials. És difícil de comprendre que, un cop desapareguda una generació de bisbes, la següent, a cop de decret imposi formes pastorals no només ignorant tota la història de la reflexió i praxi de les comunitats eclesials, sinó fins i tot contradient-les obertament.

És una llàstima que els nostres bisbes en lloc de reaccionar a les imposicions de l'Episcopat Espanyol s'afanyi a fer-ne la traducció al català. És una llàstima que es respongui als nostres problemes pastorals, que són molts i greus, no confiant amb la pròpia gent que és molta i competent. Orientant-se amb la tradició que s'ha anat acumulant durant aquests anys, sota el guiatge de tots els germans, grans fills del Concili, mestres en tots els camps de la teologia i la pastoral. Alguns ja ens han deixat, però ens han transmès un llegat molt ric. És una llàstima que no ens situem en una perenne consciència de Concili Provincial, ja que hi ha manera de tenir Conferència Episcopal, si més no autònoma.

La nostra situació no és només qüestió d'idioma que s'arregli amb traduccions. És qüestió de tarannà, d'esquema cultural, de sensibilitat.



L'Església catalana té molta tradició catequètica, per l'obra de grans experts en catequesi que des d'abans de la guerra civil produïren instruments catequètics d'alt nivell, comparables al millor d'Europa tant en l'aspecte teològic com pedagògic, artístic, tipogràfic i musical.

Aquesta tradició no va ser mai totalment abandonada a Catalunya. Va ser èticament conservada i alimentada durant tot el conflicte. Represa amb entusiasme en la transició, preparada per a rebre el Concili Vaticà II, i ja hem vist els fruits que estava donant en el post-Concili.

Malgrat tot, hem de pensar que no tota la culpa és dels nostres nous bisbes.

És cert que durant aquestos anys s'han elaborat bastants instruments pedagògics catequètics, però de fet s'ha produït força dispersió.

En la presentació del Fons Bàsic, el Dr. Camprodon afirmava com ja hem vist: és un esglaió necessari vers la publicació dels catecismes a elaborar d'acord amb les peculiaritats culturals i pastorals de les diòcesis de Catalunya

De fet s'ha treballat bastant en materials pedagògics, però el Catecisme pròpiament dit no ha arribat. I ja veiem com s'omple aquest buit. Aquesta incapacitat de portar a terme els objectius del Concili Provincial, crea la temptació fàcil d'omplir aquest buit buscant solucions foranes.

L'Església catalana del segle XXI té un compromís pendent amb l'Esperit Sant, que des del Concili Provincial l'empeny insistentment a fer aquesta tasca. Els bisbes més actius en aquest afer ja ens han deixat i ara són els testimonis i jutges de la nostra inoperància.

Ja sabem que el gra de blat ha de morir per donar fruit, i també sabem que l'Esperit fa que els moments de sofriment i fins i tot de mort siguin part dinàmica del procés de naixement, de creixement i de vida. Però els embussos i les infidelitats retarden la vinguda del Regne de Déu i entristeixen l'Esperit Sant.

Frederic Bassó

14 de juliol de 2009



II

CRIDA MUNDIAL A FAVOR DE LA INFÀNCIA

CRIDA MUNDIAL PER A UNA NOVA MOBILITZACIÓ A FAVOR DE LA INFÀNCIA (*)

20è aniversari de la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de l'Infant
“La Humanitat ha d'atorgar a l'infant el millor que li pugui donar”

Eglantyne Jebb

Declaració de Ginebra 1924

1. Amb motiu del 20è aniversari de l'adopció per l'Assemblea General de les Nacions Unides de la Convenció sobre els Drets de l'Infant, nosaltres, signants del present document, llancem amb gravetat una crida urgent a una nova mobilització a favor de la infància.
2. La Convenció ha marcat un moment històric: ha permès una nova mirada sobre l'infant. Des de la seva promulgació i ratificació per la quasi totalitat de nacions, els infants han estat considerats com a persones de ple dret, veritables subjectes de drets humans de manera inalienable i sense discriminació. A més, pel fet que són éssers fràgils i en creixement, tenen necessitat de protecció.
3. Segons l'opinió de les organitzacions, els experts i les personalitats signants d'aquesta Crida, la transposició de les normes de la Convenció a les legislacions nacionals i les polítiques d'infància posades en pràctica ha donat lloc a avenços reals.
4. Malauradament, els compromisos adquirits encara són lluny de ser respectats a tot arreu. Massa sovint es considera els infants objectes d'assistència, o destinataris d'alguns drets que els són atorgats com una almoïna. Massa infants en el món resten al marge dels seus drets, fins i tot els més fonamentals.
5. Infants soldats, infants treballadors en condicions penoses i perilloses, infants objectes d'abusos, de tota forma de violència, violats, infants obligats a fugir contínuament amb o sense família davant de les guerres, la fam, els cataclismes naturals, infants abandonats i rebutjats per tothom, empesos a viure al carrer, sense educació, sense pàtria, sense documentació...
6. Infants que han esdevingut més vulnerables encara per la fragilitat de les famílies, la urbanització massiva, la degradació de l'entorn, la mundialització que fa augmentar les desigualtats. Avui, la crisi econòmica que s'escampa a escala planetària augmenta les amenaces que pesen sobre milions d'ells.



7. Tots aquests infants tenen una cosa en comú: són desarrelats. Desarrelament físic, de vegades brutal, del seu país o de l'indret on haurien de créixer; però també desarrelament psicosocial, més íntim, causa d'un xoc més profund encara, quan no reben amor, ni són escoltats, quan viuen al marge d'una família o de la societat, quan no s'inscriuen en un llinatge, hereu d'una col·lectivitat humana vinculada a la seva cultura i a la seva història. Aquests infants es troben "desarrelats" d'un indispensable espai humà de vida, de la possibilitat d'un creixement equilibrat en un ambient de respecte afectuós i veritable.

8. Aquest desarrelament ens ha d'interpel·lar molt seriosament; ha de ser més ben comprès, més ben estudiat en les seves causes i en les seves greus conseqüències per a la humanitat present i futura.

9. Aquestes situacions no són ni excepcionals d'aquest o d'aquest altre país: milions d'infants en el món viuen aquesta dramàtica pèrdua de referents, la qual, ineluctablement, els priva així mateix dels seus drets.

10. Ens proposem d'adoptar un enfocament renovat sobre l'infant que tingui en compte les seves necessitats és profundes i alhora el seu dret a la vida i a un desenvolupament integral, comprenent-hi l'espiritual.

11. Tot i aquesta fosca realitat dels infants desarrelats, de vegades tenim una sorpresa: determinats infants donen prova d'una vitalitat i d'una mena d'energia per a resistir, per a redreçar-se i superar d'una manera positiva els greus desafiaments que la vida els imposa. Nosaltres anomenem resiliència aquesta capacitat que hi ha en ells. La resiliència incrementa també les oportunitats de veure els seus drets respectats perquè els fa aptes per defensar-se'ls.

12. Per donar tots els seus fruits, la resiliència es desenvolupa i se sosté gràcies a diferents factors:

- La inserció en un medi familiar i comunitari veritablement atent i que sigui percebut com a tal per l'infant.
- Una educació de qualitat tant a l'escola com en el marc familiar i comunitari.
- Pertànyer a una família que pugui subvenir, encara que sigui modestament, a les seves necessitats.
- Una veritable solidaritat viscuda en la família i en la comunitat: aquesta solidaritat obre l'infant a la generositat i a l'esperança de poder trobar sempre algú que sigui capaç d'ajudar-lo.

13. El respecte i la valoració del medi cultural d'origen aporten igualment els referents indispensables perquè l'infant s'estructuri i pugui accedir positivament a altres cultures. La vida pren aleshores sentit als seus ulls. La dimensió religiosa que l'infant pot haver rebut quan era petit ha de ser preservada i desenvolupada -dins del respecte a la seva llibertat- ja que constitueix un recurs profund per a tota la seva vida.



14. Cal també afavorir la participació dels infants, la seva responsabilitat, el sentit dels seus deures, la seva solidaritat; és així que seran protagonistes de la seva vida, que faran evolucionar eficaçment els comportaments tradicionals dels adults i esdevindran els millors ambaixadors dels drets de l'infant prop dels seus iguals.

15. Un enfocament d'aquesta mena associa el mateix infant a la promoció i a la defensa dels seus drets. Allà on l'hem pogut posar en pràctica ha demostrat la seva eficàcia.

16. Aquest nou acostament a l'infant demana mobilitzar-se prioritàriament sobre determinats reptes.

D'entre altres reptes identificats (com el dret a la vida, la lluita contra la pobresa, el treball dels infants, la salut, els drets dels infants discapacitats, les noves tecnologies al servei dels infants), es tracta en particular de:

- Lluitar contra tota forma de violència envers els infants, ja sigui la pobresa extrema o les violències en els conflictes armats, a l'escola, al treball, en el ciberespai o a la família; és al si de les famílies que la violència és més generalitzada.

- Garantir una educació de qualitat per a tots els infants, a fi que no siguin condemnats a la pobresa i a la marginació permanents. En particular, hem experimentat que la intervenció d'educadors mediadors capaços d'ajudar els infants desarrelats a passar gradualment a noves referències culturals tot suscitant i sostenint la seva resiliència afavoreix la seva reinserció i el seu desenvolupament i permet lluitar eficaçment contra l'abandó de l'escola.

- Donar suport les famílies esdevingudes fràgils, especialment les famílies monoparentals, i promoure un clima de bon tracte, i reforçar les competències educatives del pare i de la mare.

- Humanitzar la justícia de menors i l'assistència als joves en conflicte amb la llei. Davant de l'enduriment de la justícia penal en nombrosos països, volem recordar que la justícia de menors ha de considerar prioritàriament la seva educació i la seva reinserció.

17. Cal posar en pràctica d'una manera efectiva i urgent allò que exigeixen els tractats de drets humans i, més específicament, la Convenció sobre els drets dels infants.

18. Nosaltres, signants del present document, fem una crida urgent als estats a fi que:

a) Ratifiquin, els que encara no ho han fet, la Convenció i també el Protocol facultatiu sobre la venda d'infants, la prostitució d'infants i la utilització d'infants en la pornografia, i el Protocol facultatiu sobre la implicació dels infants en els conflictes armats; aixequin les reserves formulades i continuïn l'harmonització del seu dret intern amb la Convenció.

b) Respectin els compromisos adquirits, en particular l'adopció de polítiques públiques a favor de la infància i de les famílies, i això suposa així mateix subsidis pressupostats prioritaris i suficients, i una voluntat política constant.

c) Cooperin estretament amb el Comitè dels drets de l'infant i els mecanismes de seguiment dels drets humans de l'ONU, i també amb les institucions independents (defensors dels infants...) i les ONG especialitzades en aquest camp a fi de garantir als infants el ple gaudi dels seus drets.



19. Fem una crida a la comunitat internacional en el seu conjunt perquè:

- a) Afavoreixi el sistema de verificació, d'avaluació i de control de la Convenció, garanteixi al Comitè dels drets de l'infant, i també al sistema dels procediments especials de l'ONU destinats a promoure i a protegir els drets humans, els mitjans per complir el seu mandat.
- b) Posi en pràctica noves formes de govern mundial, sobretot per tractar totes les qüestions de caràcter transnacional relatives als infants (migracions, tràfic, xarxes de pornografia infantil, venda d'òrgans...).
- c) Reforci en la cooperació internacional un enfocament fonamentat en els drets humans.
- d) Exigeixi fermament que els estats respectin el seu compromís de sostenir els països en vies de desenvolupament amb el 0,7% del seu PIB.
- e) Afavoreixi una producció, distribució i comercialització equitatives dels béns de primera necessitat a fi de garantir a les famílies els ingressos que siguin el fruit d'un treball digne.

20. Fem una crida als mitjans de comunicació perquè:

- a) Introdueixin en el seu codi deontològic una reflexió sobre la infància i l'adolescència amb l'objectiu de presentar-ne una imatge digna i respectuosa.
- b) Facin ressaltar el valor de la diversitat cultural i afavoreixin el diàleg entre persones, generacions, comunitats.
- c) Contribueixin a la difusió d'una cultura dels drets de l'infant, i, en aquest sentit, formin els professionals del sector i produeixin i difonguin publicacions destinades als mateixos infants de cara al seu desenvolupament.

21. Fem una crida a les autoritats morals i religioses perquè:

- a) Vetllin, a tot arreu on siguin actives, pel respecte i la dignitat dels drets de l'infant.
- b) Contribueixin, en unió amb els joves, al diàleg intercultural i interreligiós a fi de prevenir trencaments, reconèixer les diferències i també la igual dignitat de cadascú.
- c) Es preocupin sempre, abans de tot, d'educar en valors, ja que és el que pot garantir una vida humana i espiritual digna.
- d) Mostrin el valor de cada persona humana tot explicitant els lligams que existeixen entre el seu missatge ètic i religiós i els drets humans.

22. Fem una crida a les organitzacions de la societat civil perquè:

- a) Divulguin àmpliament i facin conèixer els principis de la Convenció i la mateixa Convenció; i preservin i desenvolupin en la societat una veritable cultura de la infància.
- b) Reforcin el treball en xarxa, assegurin una coordinació més eficaç de les seves accions, intercanviïn les seves bones pràctiques i, conjuntament, exerceixin una pressió sobre les autoritats públiques a fi que aquestes apliquin sempre millor les polítiques d'infància.
- c) Vetllin perquè les seves iniciatives s'inscriguin en una dinàmica d'escolta dels infants i de les seves necessitats a fi de reforçar la participació dels infants en la vida social i pública.
- d) Estableixin un informe anual sobre l'estat dels drets de l'infant al món que tingui en compte els avenços més significatius i les violacions més greus.



- e) Realitzin estudis pluridisciplinaris sobre la infància i suscitin noves investigacions en una perspectiva d'experimentació creadora.
- f) Vetllin pel respecte de la dignitat i els drets de l'infant a tot arreu on actuïn.

23. Fem una crida a tots els homes i dones de bona voluntat perquè:

- a) Vetllin activament perquè cada infant i tots els infants puguin créixer en condicions dignes i en el ple respecte dels seus drets.
- b) Donin l'exemple de la solidaritat a fi que cada infant pugui fer experiència d'altruisme, de generositat i esdevingui capaç de contribuir al bé comú.
- c) Exigeixin a les autoritats públiques que compleixin amb els seus deures a favor de la família i dels infants, i que millorin constantment les seves polítiques en aquest camp.

24. L'infant, cada infant, és un do per a la humanitat, un do que s'inscriu en una història i obre possibles novetats.

Suscita sorpresa i meravella i ha de poder, al seu torn, ell mateix meravellar-se del món que li confiarem.

Perquè aquest món tingui rostre humà, ens cal respectar l'infant, "posar-nos a la seva altura":

"Dieu: És cansat ocupar-se dels infants. Teniu raó. I afegiu, encara: perquè hem de posar-nos al seu nivell. Hem de baixar, hem d'inclinar-nos, hem de corbar-nos, hem d'empetitir-nos.

Però aquí us equivoqueu. No és ben bé això el que més fatiga, sinó el fet que hàgim d'elevat-nos fins a l'altura dels seus sentiments. D'elevat-nos, d'estirar-nos, de posar-nos sobre la punta dels peus, d'oferir-nos. Per no fer-los mal"

Janusz Korczak (*)

Ginebra, juny 2009

(**) Janusz Korczak (1878-1942), pedagog polonès, defensor infatigable